

CATALONIA

REVISTA LITERARIA SETMANAL

Barcelona, 10 de Novembre de 1906

Suscripció per tot: mig any, 250 ptes., tres mesos, 1'25

REDACCIO Y ADMINISTRACIO

Carrer de la Universitat, núm. 47, baixos

N.º 16 | 10 cts.

ARTHUR MARGET

ARTHUR MARCET

L'Arthur Marcet es un musich que pertany a n'aquesta llegió d'artistes que tant honren a la nostra patria, conreuant l'art per arribar a un nou Món.

La personalitat d'en Marcet està evolucionant, s'està acabant de fer, y per això no haureu tingut ocasió de sentirlo exaltar prodigament. Y passa que, com sempre, ha dut son amor de fóra, a la terra dels seus pares, donch es nat a Buenos Aires, y ell, que es lo tipo del veritable artista, es desconegut. No faltarà, en cambi, qui, abrigantse ab la capa de l'art, se vegi voltat d'una cohort d'admiradors y sigui aquí una especie de Deu, en la musica, en la poesia o en qualsevol altre aspecte artístich a que s'hagi dedicat.

L'art les admet aquestes buydors, l'eterna forma que regna aclapara en tots los aspectes de la vida al enteniment humà, que aleshores, esclau de la meteixa, sols té temps de oulir y llimar la producció. D'això jo'n dich decadencia, perque, veyàm si humanament se pot resoldre'l problema que molts proposen, què ha d'ésser lo que alcançi preponderancia demunt l'altre, forma o fons?

L'armonia dels dos elements, l'equilibri d'idea y paraula, dels dos mons de les coses, fa la bellesa y'l bon sentit del escriptor.

Aquesta qualitat es la que trobareu fonamentalment en lo ver artista; y en lo musich, éssent lo pensament musical un pensament articulat p'r una intelligencia que arriba a penetrar fins a lo més amagat de sos misteris, com diu en Carlyle, y éssent los sons la manifestació externa d'aquest pensament, ab major motiu que éssent un llenguatge més elevat, la lengua que parla al sentiment, a lo més íntim de la nostra conciencia, ha de reunir l'equilibri y l'armonia de les dues formes.

Això la musica popular ho consegueix d'una manera perfecta, y es que l'ingenuitat y senzillesa d'aquesta musica contribueix, al meu entendre, a re-tablir l'equilibri entre aquestes dues qualitats de les coses, les internes o escencials y ls del món exterior.

Per això es que sempre diem y hoem l'importancia de conreuar aquesta senzilla manifestació del poble. Y en aquest sentit enaltim als musichs que hi tenen més entusiasme en ferho. En Marcet hi té una tendencia y tota sa musica té un sabor especialment popular, mes a nosaltres, que potser som gent difícil de contentar, ens sembla

que no es pas tendencia per tenir més endavant més marcada aquesta influencia de la musica de la terra. Musica enèrgica, ab suau deix d'un sentiment prou potent per semblar patriòtich, es la seva. Nosaltres ens permetem recomanarli que l'accentuhi més encara aquesta nota, y per aquest camí es com seguirà la ruta marcada pels grans mestres.

Diem quelcom més d'en Marcet. Ha sigut deixeble del mestre Vidiella; molts dels musichs d'ara ho són, seguint la tradició (cal dir també que avants d'en Vidiella va tenir a n'en Segau) y va fundar l'Orfeó de la parroquia de Santa Agna d'aquesta ciutat, avuy disolt.

Ha donat varis concerts a la Sala Estela y altres centres musicals, ahont comença a vesllumar lo valor d'en Marcet, y en lo Conservatori de Valencia n'ha donat també alguns ab en Nin, deixeble també d'en Vidiella, concerts en los quals obtingueren un èxit franch y entusiasta, y que figuren com a data memorable en sa vida d'artista.

Es fundador també de la «Schola Orpheonica», institució que deu lo lloch preeminent en que està avuy dia al talent de son fundador. Es de preveure que ab lo temps tindrà l'«Orfeó Català» un digne competidor. En Marcet, que dins de tot es un home pràctich, seguint com a tal ensenya als cantayres de sa «Schola» a tenir fè y amor a l'obra, a que la sentin, que aixís es de la manera com més profit dona l'apendre, y'ls orfeonistes, sentint aquesta necessitat, aixís ho fan y'n surten beneficiosos sempre.

Tal es la «Schola Orpheonica» que demà tindreu ocasió de sentir.

Y en Marcet va fent sa via y completant la seva obra, per lo que, comprenentlo entre aquets artistes que'ns revelen l'escencia íntima del món, fentse intèrprets de la més fonda sabiesa, al parlarnos ab un idioma que la rahó no pot comprendre, com molt bé diu en Schopenhauer, sols cal encoratjarlos en sa obra beneficosa y cultural, y animarlos sempre, dient os que fassin «armonia» que l'armonia es la vida, y nosaltres correm ardits, treballant seguidament per arribarhi y encara més, sempre, sempre més treballar per Ella...

Miquel CABEÇA

EN JOSEPH SUBIRANA
(Un poeta ignorat)

Coneixer un poeta en les planes d'un libre es cosa corrent y natural; es un gust que podem donarnos cada dia, ja que infinits són los esperits selectes de totes les nacions que senten la bellesa, l'exterioritzen en harmoniosos versos, y l'ofereixen al públich delectant de la poesia; mes coneixer un poeta inedit, que sent la bellesa, que la realisa en bells versos que encara no ha ofert a la discussió pública, ja es cosa més extraordinaria y compredora. Nosaltres, que ab l'infortunat Anton Isern varem tenir una d'aquestes joyes tan agradoses, ara de poch n'havem tingut una altra de pariona ab la coneixença del jove sardanyès Joseph Subirana.

En Joseph Subirana, jove d'uns vint anys, es fill de Das, pintoresca vileta de la Cerdanya, prop de Puigcerdá y patria del gran patrici en Rossendo Arús y Arderiu. De noy baixà a viure a Barcelona ab sos pares, amarat d'aquella naturalesa pirenenca, que sembla portar en sí la grandesa y la puretat de l'ànima catalana, y aquí, a Barcelona, en mig d'aquesta societat febril, abigarrada, plena de passions exaltades y malsanes, anyora la serena magestat d'aquella plana verdejant sospesa al blau del cel per còcols d'alterseso

montanyes, sobre la qual hi alena encara quelcom de netament català y de bell.

Heus aquí com recorda la seva vida passada entre aquella naturalesa, que formà l'fonament de sa existencia.

La vida del Camp

Pare, la vida del camp
es ma vida desitjada,
que a la terra treballant,
ohi cantar l'aucellada.
Oviren com trenca'l jorn,
les neus a l'alta montanya,
lo remat y lo pastor
serra endintre senç companya.
Oni tocar l'oració
a alguna hermita llucana;
fruhin del suau olor
que llença l'herba selvatja;
també oviren los cels clars,
que vos aclareixen l'ànima,
lo sol qu'es viu y calent
alès d'ayre que os agraden.
Per tot veyen bestiar
vers son corral entornarsen,
egües, cabres, bens, vadells,
carretes per bous tirades,
mentres la posta del sol
per careners va esfonsantse.
Vos, esclopen lo cami
los terroços trabucantse,
y ants arribi negra nit
entren lo portal de casa.

Amorosa

Jo de cantar no'n sé gayre
lo que'm sé ho he après al bosch,
d'avants qu'era'l matinayre,
matinayre llenyador;
mes si m'en record d'un ayre,
de sentirlo al roscinyol.
Es un cant d'amor, Maria,
porta una tendra dolçor;
es d'una verge alegria
que sent lo meu pobre cor.
Si te'n canto, bella aymia,
no'n tinch pas la culpa jo,
es lo refilar d'un dia
que l'ohi d'un roscinyol.
Si'l refilar no t'agrada,
tornaré a quedarme sol.
Cada jorn a trench d'aubada
ploraré lo meu condel,
que jo cantar no'n sé gayre,
lo que'm sé ho he après al bosch;
tornaré a sé'l matinayre,
matinayre llenyador.

Dels recorts y visions de noy ne conserva inoblidables impressions que realisa en bellissimes poesies, com la titulada

La mort del frare

Ha estat una rufaca, lo cel ja s'ha aclarit;
los nuvolots s'entornen darrera'l monestir.
Allí la tarda es trista y freda, sença'l sol;
avny fa més basarda perquè està vern y sol;
perquè s'ha mort un frare apar que tot du dol.
Lo vell portal d'església l'han tancat y barrat...
¡A dins, los frares ploren, fent res a son company!
La antiga campaneta trenca la soletat;
lo campanar mig runes té una creueta a dalt;

sobre'l llosat s'aixeca, llosat de gedra y glaç !
 La carena's fa fosca, lo jorn ja se n'ha post,
 l'orar mistich dels freres ara se n'ou molt fons;
 per derrerres del claustre que'l cementirí confront
 s'oviren dos llanternes que van devant de tot;
 dos vells companys les porten, avançan poch a poch.
 Són los germans de claustre, germans de captiveri,
 sobre'l bayart ne duen al frare que s'ha mort,
 après tot de caputxins caminen en misteri.
 Fent soroll de rosaris endins del cementeri,
 s'hi marquen les figures, qu'encara no es tot fosc.
 Així la nit ja es negra, l'humil frare ja colguen,
 murmurejant, envolten lo clot qu'ell se va fer;
 ben cot lo cap ne porten y tot resant s'entornen...
 La campaneta'n plora; de nou tots s'encofoenen
 per fer com cada dia a dalt del chor lo res.

De les cançons populars, nostra musa
 més hermosa y més catalana, lo jove Subirana
 n'ha pres també la seva nota elegiaca y idíllica,
 entonant cançons tant belles com la titulada

La Orfaneta

Cada jorn, de bon matí,
 quan lo sol dora l'arbreda,
 s'en sent cantà un roscinyol
 que ab llengua d'or garlandeja,
 perque ne sorgeix a pler
 a la vora de l'esglesia,
 boy sentadeta a un portal.
 una nina orfaneta.
 Son trenatge es d'or brunyit,
 sos ulls dos flors de la nit
 que la gebrada perleja.
 De les nines de la Seu
 tothom diu qu'es la més bella,
 puig que n'apar un çafir
 que aixelat caygué a la terra.
 De l'antigor broil cançons
 qual gayta d'or plorallera;
 quants roscins myren d'amor
 per pleydejarne com ella.

* * *

Un jorn va faltar lo sol
 que la Seu dorada feya,
 puig no passava'l portal
 la surgidora nineta.
 De la hermita s'on tocar
 la mort d'alguna donzella
 mentres mantella la neu
 des lo pla vers a la serra.
 No es pas més blanca que'l cor
 de la finada orfaneta.
 No es pas més verge que l'ànima
 que ls àngels s'han feta seua.

Y no's cregue que en Subirana haja rebut de natura tan solament aquest sagrat dó de la poesia; aquest jovenet pintà també, trasllada a la tela los bells pahisatges y les típiques figures que canta, ab rellevants y ingénues qualitats, y per acabar de reunir en sí tots los dons de tres muses germanes, lo jove cerdanyès, en la soletat de les seves montanyes, entona'ls seus cants melangiosos, posanthi quelcom

d'aquella nota sentimental y corprenedora de la musica popular, fins al punt de que algunes de ses cançons podrien pendres per bellíssimes composicions d'aquells genis ignorats y oblidats que avuy fan la gloria de la nostra musica.

En la impossibilitat de traslladarvos aquí la tonada, vull donarvos la lletra d'una d'aquestes cançons d'un ayre y cayent ben popular y personal al ensembles, titulada

Lo Cant del Pastoret

Malalt y trist s'entorna'l jorn a la carena,
 malalt y trist,
 negra, la nit, m'ha de confondre'l terme
 del cementirí.
 Malalt y trist y sença una companya
 passo les neus,
 allà al bell puig d'una aspriva montanya
 dels Pireneus.
 Allà al vert prat n'oviro les cabretes
 desde d'ací dalt,
 que al plor del flaviol totes soletes
 van pasturant.
 Fent de pastor, los anys de ma infantesa
 vegí passar,
 per dar conhort a les meves tristeses
 ab dolç trovar.
 De tant en tant, d'una vella campana
 jo escolto'l so.
 Crida als mortals a l'hermita llunyana
 per l'oració.
 Son dolç trilleig ressona en l'ampla volta
 com un llament,
 y tot mon cor que la campana escolta
 son trist so sent.
 De tant en tant, perdut per la pineda,
 s'hi sent un roscinyol,
 apar son plor un raig de melodia
 teixit per arpes d'or
 Malalt y trist s'entorna'l jorn a la carena,
 malalt y trist;
 negra, la nit, m'ha de confondre'l terme
 del cementirí.

En los temps que correm, en que un estol de joves y revellits, agitats per un empaig de poesia culta sembla qu'hagen estroncat tota deu d'aygua clara, que hagen apagat tot raig de sol lluminós y emboyrat tots los horitzons blavenchs, creadors y renovadors de tota poesia, les composicions del jove cerdanyès, incorrectes y tot, semblen baixar d'aquelles verdes cimes, d'aygua fresca y claríssima y de cel pur y blavíssim, una alenada d'ayre refrescador de l'atmósfera viciada en que espeternega academicament la nostra poesia.

Aplaudimlo y encoratgemlo, y sobretot, imitemlo, retornant com ell a la naturalesa viva de la terra.

Joseph ALADERN

La Sardenya Catalana

II

Llegenda é historia

La Conquesta de Sardenya

L'etimologia del nom *Alguer* se confon amb la llegenda. Diu aquesta que 'ls primers pobladors de l'Alguer foren uns Duchs de *Ravani*, una gran ciutat propera de l'Alguer, ma a dins de terra, de manera que venien en la nostra platja per estiuajar com fan ara los de la Sàsser moderna.

Com en aquesta platja s'hi acumulaven y s'hi acumulen algues marines, l'anomenaren *S'Alighera*, traduït en Alguer pels Catalans, després la Conquesta de la insula.

L'istoria, d'altra part diu: uns pescadors de la Liguria, aturantse en la platja de l'Alguer per exercir llur ofici, hi aixecaren algunes cabanyes que mes tard, engrandintse y multiplicantse, acabaren per constituir una vila de certa importancia, venint així a l'època pisanà, en que se l'envoltà de fortes muralles y adornà de un magnífich temple.

Tenim, dons, que abans de la colonisació de la vila amb catalans, aquesta estava poblada de gent sarda y sard era lo llenguatge que parlava.

La Conquesta de Sardenya no comensà de l'Alguer, ni tampoch en 1353 amb la arribada d'En Pere IV, mas molt abans, així és, en 1323 amb l'assetge de Vila de Iglesias y la presa del castell de Càller.

Al-hora la Sardenya, oprimida de la forsa tirànica del Comú de Pisa, covava en lo seu si la revolta qu'esclatà unànime capitanada del Jutge Hugó d'Arborea, a qual mateix fi envià missatge al Rey d'Aragó perquè li prestessi auxili amb forsa de homes y naus.

Fou al-hora qu'En Jaume II, avi del Rey Pere IV, tant per dret que tenia demunt la Sardenya amb llegat de Bonifaci VIII, com per la sua costum de anar en ajuda dels pòpuls oprimits, encomanà a l'Infant Alfóonso, fill seu, l'empresa de Sardenya.

Fa menció d'aquesta 'l mateix fill En Pere en lo Primer Llibre de la sua *Crònica*.

En lo més de maig del 1323, a requesta del Noble Don Hugó, jutge de Arborea y Vescompte de Bas. l'infant Nanfós partí de Barcelona amb un estol de galeres y altres naus per venir a Portfangós, ahont havia assignat de recullir totes les companyies que haurien tengut de anar en defensa de la nostra insula.

A n'aquesta crida hi acudí la flor de la noblesa de Catalunya, Aragó y Valencia, amb gran forsa de homes de cavall y de peu, barons, richs homes, prelats, y 'ls dos valorosos almiralls de la mar catalana: En Francesch Carroç, per part del Rey En Jaume, y n'Huguet de Tozo per part del Rey En Sanxo de Mallorca.

Sent així les coses, lo Rey En Jaume en presencia de totes les notables persones allí convengudes, feu a l'Infant un sermó sobre los afers de l'empresa que li era encomanada, fentli avinent sobretot lo defendre y retornar sencer y pur l'estendart de l'alt Casal d'Aragó, talment com l'havia heretat dels Avis.

Partí l'Infant amb gran estol de naus y, després de passat lo Port de Mahó, lo dia 13 de Juny del mateix any, arribà al Cap de Sant March, prop d'Oristany, en la insula de Sardenya.

Aquí fou avisat que 'l Jutge de Arborea amb los nobles Vescompte de Rocaberti y los altres que amb ell eren passats en Sardenya se trobaven en lo lloch de Quart, a una legua del Castell de Càller, perquè no entressin viandes en lo dit lloch. Y aquí mateix li trametèren concell que devallessi al Port de Palma de Sol, per denunciar les naus que fessin aquella via.

Passà l'infant en lo Port de Palma de Sols y posades en terra les companyies amb llurs cavalls y arnesos, prengueren allà acord de posar assetge a la Vila de Iglesias, hont lo Comú de Pisa tenia preparades les sues companyies, ja sabut que gent enemiga y vassalla corria la insula atiant la rebelió y declarant la guerra.

Com l'Infant amb les sues companyies fou devant la Vila de Iglesias, ordenà l'assetge, parantse, ell amb los nobles y cavallers de casa sua, en lo terme de la iglesia de Sancta Maria de Vallvert; los nobles Artal y Alamany de Luna amb altres cavallers de Aragó en un puig devant la torra pisanà; en Ramon de Peralta amb altres richs homes de Catalunya, en un altre puig a sol ponent de dita vila; los nobles en Pere Queralt y Bertrán de Castellet en la vall devant la porta de Sant Antoni; 'ls nobles Guillelm de Anglesola y Joan Ximenez de Urrea amb les companyies, devant la Porta de Montebarlau, y en lo terme de vers solixent los Sards pel Jutge de Arborea.

Y durant l'assetge de Vila de Iglesias lo mateix Jutge de Arborea, en compa-

uyia de sards, anà a fer gran homenatge a l'Infant, reconeixent de tenir la sua terra com a feu del Rey, y així mateix feren los Barons de Lluria, los prohòmens de la ciutat de Sàsser, los Marquesos de Malaspina y altra gent de Sardenya, a excepció de la que poblava les viles de pertinència del Comú de Pisa, a diure: Castell de Càller. Vila de Iglesias, castells de Ayguafreda, de Joyosaguardia, de Orgòsola, de Ollastra de Quirra, de Patres y Terranova.

Mentres que ocorrien aquestes coses fou donada batalla a la Vila; mas com no pogué ésser presa é n'hi moriren de fora y de dins acordaren de tenirla sitiada fins qu'ella mateixa se rendissi.

Al mateix temps foren enviades galeres a Terranova a damnificar lo Comú de Pisa y altres companyies s'uniren a n' Guerau de Rocaberti que, prop del lloch de Quart, preparava lo siti del Castell de Càller.

Veus aquí, que en lo camp y la vila de Iglesias a causa de l'hivern molt humit que sobrevenia omplint de molt fanch los carrers d'ahont sumava molta pudor é infecció va correr una epidèmia de la que moriren nobles cavallers y ciutadans així en gran número que apenes trobaven qui los volguessi soterrar, ni qui havessi cura dels vius ja que cad' hu pensava de salvar a si mateix.

D'aquesta epidèmia restà atacat també lo meteix infant amb la infanta muller sua a la qual moriren totes les doncelles que havia portades amb ella, de manera que tengué de prendre al seu servici minyones sardes y de altra nacionalitat.

No se trobaven millor los sitiats a dins de la Vila.

Amb tots aquestos mals y la gran fam patida, fins al punt de menjarse 'ls cavalls asens (molendos), cans (cutxos), gats, rates que hi morien, acabaren per llibrar-se de tota la gent que sobrava y així gitàren de les muralles dones, homes vells, infants per no poderlos mes mantenir.

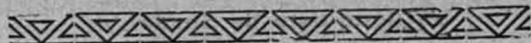
Al-hora fou acordat, entre l'Infant y los capitans de la Vila que si entre un mes no los'hi venia ajuda perquè poguessi treuren per força l'assetge, la Vila se rendiria a l'Infant; lo que se verificà lo dia 8 de febrer del 1324.

Presa possessió de la Vila de Iglesias, hont hi deixà la Infanta malalta encara, marxà amb los seus homens envers lo Castell y a quatre legues aprop, hagué avis del Jutge de Arborea que quaranta y tres galeres dels Pisans havien prés port a Terranova, capitanades d'En Manfré de

Donoràtico y que recullides allà bona companyia devallava per llevar del siti lo Infant Nanfós.

Ramón Clavellet

(seguirà)

Apropòsit del Congrès

de la Llengua Catalana

Nos ha arribat una lletra d'En País, president de l'*Agrupació Catalanista de Sardenya* LA PALMAVERA, en que, donant les gracies a totes les personalitats y entitats de Barcelona, per la gran acollida y obsequi fet als seus companys congressistes, cridats aquí en representació de l'Alguer; y excusant-se per la falta de la sua presència, motivada de perentories ocupacions que l'han entratengut allà; al mateix temps, nos dona compte dels nous treballs portats a cap dels membres que componen l'*Agrupació*, qual fi és despertar la consciència catalana entre 'ls algueresos y cultivar depurant, llur llenguatge.

Los nous treballs son: del meteix País, una *Gramàtica del llenguatge alguerès*, amb la adjunta de un estudi sobre l'influència dels dialectes italians (genovès y napolità) sobre lo de l'Alguer; y d'en Càrmel Dore, lo simpàtic humorista, una collita dels seus versos originals y contes satírics molt divertents.

Tot això resulta interessant y és una simtoma de que 'l despertament intel·lectual de tot Catalunya se comunica també a n'aquella llunyana terra Sarda, en temps ella també catalana y avuy encara, en l'ànima y en lo llenguatge tradicional.

Aquestos nous treballs venen a enriquir de altres rames lo sant arbre del renaixement alguerès, simbolisat en la Palmavera, y a crear lo que a molts fa sonriure d'incredulitat: la literatura de la varietat algueresa.

CATALONIA donarà a coneixer, oltre a n'aquestes dues noves flors del camp alguerès, tot lo que s'anirà produint, publicant-lo amb fotografies y notes biogràfiques dels autors en aquesta rubrica qu'està tota dedicada al moviment literari y artístic alguerès.

R. C.

**

Heus aquí un poeta ingènuu, sincer. En Joseph Subirana. Molts ne preguntaran: —Qui es aquest nou cantayre que no co-neixiem encara? Y jo'ls diré: en Subirana es la més senzilla expressió del cantayre: es un home que sent. Y devant del senti-ment, que tot es pur, tot són alabances. Lle-giulos los seus versos y canteulos després, y quan los hagueu llegit y cantat, si os heu penetrat bé de lo sincers que són, de la llur veritat y diafanitat, crech que haureu d'es-ser sincers ab mi. Y sé que'm direu: Sí, en Subirana es un poeta.

Alfons MASERAS

Divagació

A mon bon amich, lo poeta P. Ferrés y Costa

Feya fret... Lo ruixim de vesprada
deixà arren una freda humitat,
y una baixa y grisenca boyrada
envoltava lleument lo poblat,
y era tant catxassada y lleugera
en la pau del matí tardoral,
que'l mardux y la clavellinera
de la llinda de mon finestral
perlejaven encara ses fulles
auriolades, y ab tanta frescò
qu'eren tendres y totes remulles
tot rebent ja del sol llur petó.

Y aixamplantse sos raigs, s'aclaria
y anà fentse'l matí tot rialler,
ja'l finissim rellent no's sentia
y aromaven les flors al pitxer;
tot preveya un bon jorn y angurava
una joya de festa triomfant,
tot somreya en la nova diada
y era'l sol cada cop mes brillant.
Lo paratgé tot vert, la cinglera
coronada d'abets y de pins,
y al devall, y a son vol, fent renglera,
—entre bruchs, estrepolls, romanins—
la gran feixa de vinya verdosa
y'l sapat y jolliu fruyterar,
x'l torrent ab llur font remorosa
y la bella ufanor del quintar.
¡ Com gosavem, pujant la cimera!...
¡ com gosava a pleret, l'esperit!...
Dolç encis que's desitja ab fatlera,
per moments se recobra delit.

Ja al Turó, y extenent la mirada,
veyem lluny lo mar gran, lo mar blau,
y com llunya visió enamorada
que's destira en un somni suau,
veyem creixer molt més lo paisatge
y augmentarse'l plaher pressentit,
contemplantnos des nostre miratge
uns pigmeus en lo gran Infinit.
Devallarem després, y guardavem
cor endins la plahenta visió,
y en amable conversa guaytavem
les derrerres vesslums de tardó.
Una alegre barraca jolliua,
aproposit per tot bell encant,
romania quieta y oliua,
les delícies del Juny esperant,
y l'arbrada algun temps tant ombrosa,

despullà-s del fullam lentament,
y queixarse planyent, remorosa,
de les ratxes soptades del vent
que arraulia baixant de montanya,
la darrera bandada d'auells
qu'anyorava, piulant, la companya
que tingué en altres dies més bells.
Y en la soca de vella olivera,
mig colgada a la vora'l camí,
victimaria de folla quimera
que atentà malestruga'l destí,
repositant la cigala cantayre
que en lo arbre trobà dolç conhort,
vegé fondres sos cantichs enlayre
y per paga trobar sols la mort.
Tristes mostres, gojoses un dia...
solitaries cantores d'un jorn
que fitavau un temps l'alegria
y ubriaguesa, ab lo vostre retorn;
sa finint aquell temps de ventura,
serà prest vostre ritme perdut;
si la vida us donà la Natura,
ab la vida pagau just tribut!...

Mes entant, tardoral soleyada
evocava un bell temps fructidor...
Y al dessota de cada brancada
s'hi acotxava una nova llevor.

J. VIVES Y BORRELL

CONCERTS

Segons anunciem en altre lloch, demà donarà l'*Scho-la Orpheonica*, un concert dedicat als protectors, al Teatre Romea, al matí.

CATALONIA, invitada al acte, donarà compte del re-sultat a sos lectors.

Dijous vinent, al Teatre Novetats, tindrà lloch l'anunciat

CONCERT PAHISSA

ab orquestra de 75 professors, en lo qual s'executará'l següent escollit

Programa

PRIMERA PART.—Estudi Simfònic.—Aria.—*Lo Combat*, poema simfònic.

SEGONA PART.—Trio, per orquestra de corda —*Magistús*, allegro moderato.—Adagio.—Andante.—Final.

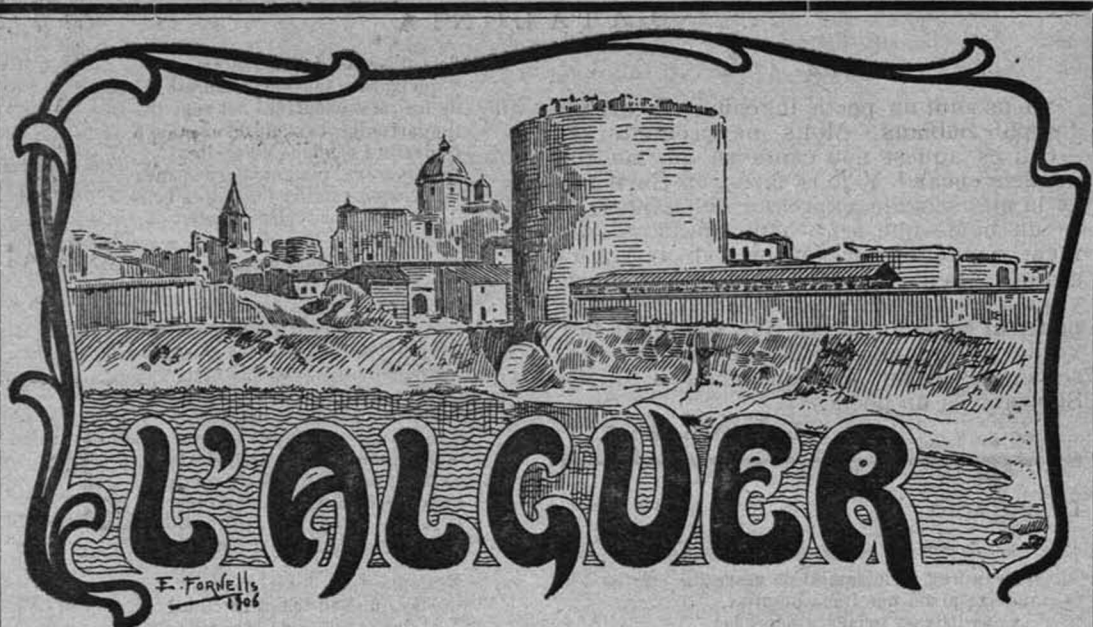
TERCERA PART.—*De Sota terra als Ayres*, poe-ma simfònic.—*Balada*, de H. Heine, bariton y orques-tra.—*Gala Placidia*, relació de Sigerich y arribada de la Reyna.—Simfonia, *A les Costes Mediterrànies*.

En lo nombre vinent se n'ocuparem ab l'extensió que la seva importància requereix.

AVIS

Los que se suscriguin per mig any a CATALONIA tenen dret a un exem-plar de «Los Misteris de la Llengua Ca-talana esbrinats» y tots los demés fo-lletins publicats fins al número corrent, a fi de poder tenir complertes les obres en curs de publicació.

Imp. C. Universitat, 47.—Barcelona

La
Sardenya
Catalana

Historia, Costums & Tradicions
Moviment intel·lectual Modern

PER

RAMÓN CLAVELLET

ab la col·laboració de Joan Palomba y Joan Pais y la cooperació del Grupo Catalanista de Sardenya *LA PALMAVERA* — Il·lustrada ab fotografies y vistes de la ciutat, ses festes, ses costums, etc.

La present setmana y baix aquest títol, CATALONIA comença a publicar una sèrie d'articles curiosissims y altament interessants per Catalunya, referents a la conquesta, població y desenrotlló de la colònia catalana de l'Alguer, descrivint pintorescament y ab tota realitat les costums d'aquella ciutat poblada per germans nostres, los quals després de cinch centúries d'isolament de la mare patria tornen a recordarse d'ella ab lo meteix amor que nosaltres, sentint los meteixos vehemens desitjos de renaixença que avuy encenen tots los cors catalans.

Ab la publicació d'aquesta obra que constituirà una veritable y completíssima monografia algueresa, creyem prestar un servey a la Catalunya renaixent, esperant que serà llegida ab gust per tots los catalans amants de les nostres glories passades y de nostra futura reconstitució com a nacionalitat.

Los capítols aniran acompanyats de vistes de la ciutat y de sos al·redors, lo qual ajudarà a donar una idea més completa d'aquella anyorada terra, recort vivent de nostres grandeses passades y tal còp punt de partida per nostres grandeses venidores.

CATALONIA, donchs, proseguint més animada que may en sa tasca d'aixamplar los horitzons de Catalunya, demana 'l concurs de tots los bons catalans per portar avant tant noble y enlayrada empresa.